

Шеф-редактор

С. О. Павленко

Головний редактор

В. О. Дятлов

Заст. головного редактора

О. Б. Коваленко

Редакційна колегія

М. К. Бойко,

О. Д. Бойко,

А. М. Боровик,

Г. В. Боряк,

В. О. Горбик,

В. О. Дятлов,

О. Б. Коваленко,

В. П. Коваленко,

В. В. Кривошея,

С. А. Леп'яко,

О. О. Маврин,

Ю. А. Мицик,

Д. М. Никоненко,

А. М. Острянюк,

С. О. Павленко,

В. М. Половець,

К. М. Ячменіхін

Редакційна рада

І. М. Аліференко,

П. В. Грищенко,

Т. П. Демченко,

О. К. Дубина,

А. Л. Курданов,

В. В. Мельничук,

П. М. Мовчан,

С. М. Мойсієнко,

О. П. Моця,

О. П. Реєнт,

П. С. Сохань,

В. М. Тканко,

В. Ф. Чепурний,

В. М. Шевченко.

Випусковий редактор

О. В. Ткаченко

Журнал видається за
фінансової підтримки
Чернігівської
облдержадміністрації.

Засновники –

Чернігівський національний

педагогічний університет

імені Т. Г. Шевченка,

Всеукраїнське товариство

«Прогрес» ім. Тараса

Шевченка,

Інститут української

археології та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського НАН

України.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Чернігівського

національного педагогічного

університету імені

Т. Г. Шевченка (протокол

№ 3 від 31 жовтня 2012 р.)

У ГЛИБ ВІКІВ

Кулаковський П. Ланові козацькі хоругви на Чернігово-Сіверщині у XVII столітті. 3

Ситий Ю., Кондратьєв І. Етапи існування Любецького замку в XIV – XVII ст. (за матеріалами археологічних досліджень Б. О. Рибаківа) 12

Адрюг А. Перша друкована книга в Чернігові та Лівобережній Україні 22

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ
Нестеренко Л. Іванківці в XVII – поч. XX ст. 28

Пригоровська Л. Змітнівське училище в Сосниці 36

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА
Тарасенко О. Девіантна поведінка парафіяльного духовенства (за матеріалами Чернігівської єпархії кінця XVIII – першої половини XIX ст.) 42

Полієнко Г. Огляд джерельної бази до вивчення благодійництва та доброчинства Православної церкви у Чернігівській єпархії (друга половина XIX – початок XX ст.) 50

МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ
Мицик Ю., Тарасенко І. З переказів про Івана Мазепу та Семена Палія. 56

Морозова А. Документи Держархіву Чернігівської області про військовополонених Великої армії в Чернігівській губернії 59

Невідомі листи Пилипа Орлика з регіонального архіву м.Лунд (Швеція). Частина II 71

Демченко Т. Документ часів боротьби за скасування утисків української мови 81

РОЗВІДКИ
Дубина О. Геополітичні підвалини утворення шведсько-українського союзу в середині XVII ст. 96

Прокаєва В. Діяльність зі збереження пам'яток культури в системі функцій сучасної Української держави 116

Кір'янова О. Проблема професійної діяльності українського учительства (1920-30-х рр.) в освітніх та культурних процесах УСРР в історіографії другої половини 50-80-х рр. XX ст.: аналітичні узагальнення. 123

Рахно О. Подружжя Олександр та Софія Русови у суспільно-політичному житті України другої половини XIX – початку XX ст. 131

Дедович Д. Фінансова криза загалноосвітньої школи та спроби її подолання на Чернігівщині у 20-і рр. XX ст. 139

Половець В. Михайло Васильович Красовський (1851 – 1911). . 147

Ємельянов В., Коновальчук В. Розвиток агрономії на Ніжинщині на початку XX століття 153

Шевченко В. До характеристики категорій земельних власників України другої половини XIX – початку XX ст.: міщани 156

Подвербний А. Громадське життя Чернігова на початку I світової війни (за матеріалами преси) 164

Ващенко О. Інвестиційна політика США як важлива складова співробітництва із Україною у 1992-2011 рр. 173

Хімей В. УРСР у міжнародних відносинах періоду блокового протистояння 184

ЮВІЛІЇ
Самардак М. Жанна д'Арк на тлі християнсько-католицьких та масово-психологічних реалій XV століття 191

Савенок В. Михасю Ткачу – 75! 196

НАРОДОЗНАВЧІ СТУДІЇ
Киричок Б. Що в імені твоєм? 198

Саверська-Лихошва В. Топоніми Варви 207

Орешко А. Особливості діалекту с. Роїще Чернігівського району в історико-лінгвістичному контексті 210

ПАМ'ЯТАЄМО. Відійшов у вічність Станіслав Реп'ях 214

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Всеукраїнський науковий журнал

Згідно з додатком до постанови президії ВАК України від 26 травня 2010 р. №1-05/4 журнал «Сіверянський літопис» включено у перелік наукових видань, публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт з історії.

Реєстраційне свідоцтво КВ № 16226 – 4698 ПР від 21 грудня 2009 р., видане Міністерством юстиції України.

Індекс 74325

Адреса редакції: 14000, м. Чернігів, вул. Воровського, 10

Телефон для довідок 95-74-18

Сайт журналу: www.siver-litopis.cn.ua

Базові освітні, наукові, культурологічні установи, де зберігаються комплекти журналу «Сіверянський літопис»:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Національна парламентська бібліотека України
Державна науково-технічна бібліотека України
Львівська державна наукова бібліотека ім. В. Стефаника
Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького
Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка
Книжкова палата України

Журнал надсилається також до інших бібліотек, наукових, освітніх та культурологічних закладів України, США, Канади, Англії.

Часопис можна передплатити в будь-якому відділенні зв'язку України.